

Kirjoitustaidon koe

Mikä on kirjoitustaidon koe?

- Kirjoitetaan **yksi** kantaa ottava tai pohtiva teksti.
- Tekstin sisältö koostuu suurimmaksi osaksi **omista ajatuksista ja omasta tiedosta.**
- Tekstissä hyödynnetään **kahta aineistoa**, joihin viitataan sopivasti pitkin omaa tekstiä.

Tutki aiheita

- Mieti tarkasti, mistä aiheissa pyydetään kirjoittamaan.
- Mieti, mistä sinulla on **eniten tietoa ja omia kokemuksia.**
- Sinulla pitää olla muutakin aiheeseen liittyvää sanottavaa, kuin mitä aineistoissa on.
- Valitse aihe, joka herättää ajatuksia tai tuntuu omalta.

Lue aineistot

- Kirjoita jo lukiessa muistiin aiheeseesi sopivia mielenkiintoisia kohtia aineistoista.
- Mieti, mistä aineistoista löytyy eniten huomiosi herättäviä kohtia.
- Valitse **kaksi aiheeseesi sopivaa aineistotekstiä** kirjoituksesi tueksi ja mausteeksi.

Rajaa aihe

- Annettua aihetta pitää rajata.
- Rajaa mielellään vähintään kaksi kertaa.
- Esim.
 - Annettu aihe: Lukeminen muutoksessa
 - Aiheen rajaamista: Lukeminen vähenee - Äänikirjojen suosio on kasvanut - Englanninkieliset kirjat ovat entistä suosituimpia
 - Rajataan uudelleen: Äänikirjoja 20 tuntia viikossa, vaikka koskaan ei aikonut mitään lukea - Siivouskuuntelemisena klassikkokirjoja musiikin sijaan: Missä kaikkialla olenkaan äänikirjoja kuunnellut?

Valitse tekstiisi sopivat näkökulmat

- Valitse tekstin **päänäkökulma** ja lisäksi ainakin kaksi **käsittelynäkökulmaa**.
- Voit hyödyntää näkökulmapaletista löytyviä esimerkinäkökulmia.
- **Kannattaa opetella ulkoa vaikka viisi eri näkökulmaa paletista, jotta voit hyödyntää niitä myös kokeessa.**

Suunnittele tekstisi

- Kirjoita kaikki ajatuksesi listaan tai miellekarttaan.
 - Ei ole olemassa vääriä ajatuksia, on vain paremmin tai huonommin perusteltuja ajatuksia. Älä siis rajaa ajatuksia suunnitteluvaiheessa ollenkaan, jotta pääset etenemään kirjoitusprosessissa.
 - Tee muistiinpanoja mieluummin aivan liikaa kuin liian vähän. Liikaa voi aina rajata, mutta vähästä on hankala saada tekstiä aikaiseksi.
- Laita muistiin myös viittauksesi aineistoon.
- Älä mene aineistojen mukana niin, että vain täydennät aineistoja.
 - Kirjoita oma teksti, jota täydennät aineistoilla.

Suunnittele tekstin rakenne

- Mieti, käytätkö tekstissäsi
 - aikajärjestystä
 - tärkeysjärjestystä
 - vertailujärjestystä
 - syy-seurausjärjestystä vai
 - Ongelmanratkaisujärjestystä.
- Mikä asia olisi hyvä kertoa ensin, mikä sitten? Merkitse suunnitelmaasi vaikka numeroilla järjestys.

Suunnittele tekstiin sopiva aloitus

- Aloituksessa voi
 - mennä suoraan asiaan
 - kuvailla esim. tilannetta tai ympäristöä -> lukija eläytyy asiaan
 - olla lainaus toisesta tekstistä
 - esittää väitteen
 - kertoa omista kokemuksista
 - myös viitata suoraan aineistoon (kuten lukutaidossa).
- **Tärkeintä on johdatella alussa lukija aiheeseen!**

Kirjoita teksti

- Ota aineisto huomioon läpi tekstisi.
- Viittaa asianmukaisesti ja vaihtelevasti.
 - Ei siis joka kerran esimerkiksi *artikkelin mukaan...*
- Muista 1. viittauksessa esittää aineiston kaikki **perustiedot** (kirjoittaja, otsikko/nimi, julkaisupaikka ja -aika sekä aihe).
- Tämän jälkeen avaa pohjateksti **omin sanoin lyhyesti** (lyhyesti tarkoittaa paria virkettä, ei paria kappaletta). Vasta sitten pohjatekstiä voi hyödyntää.
- Suosi referointia (omin sanoin pohjatekstin sisältöä) siteerauksen sijasta.
- Viittaa aineistoon **presensillä** ja 1. viittauksen jälkeen tekijän sukunimellä/koko nimellä.

Kirjoita teksti jatkuu

- Älä anna aineiston viedä sinua.
- Pohjatekstiin tulee viitata tasaisesti läpi esseen -> 1. viittauksen jälkeen **mielellään jokaisessa kappaleessa.**
- Pääpaino aina omilla ajatuksilla.
- **Muista, että kirjoitustaidon esseessä lukija ei tunne aineistoa!**
 - Ei kuitenkaan tarkoita, että aineistoa olisi tarkoituksenmukaista referoida kokonaan.
- Esseen pituus on noin 4000 merkkiä.

Tee tekstiin lopetus

- Lopetuksessa voit esimerkiksi
 - tehdä yhteenvedon
 - tehdä johtopäätöksen tai johtopäätöksiä
 - pohtia seurauksia
 - viitata tekstin alkuun tai
 - viitata tulevaisuuteen.

Viimeistele otsikko

- Annettu aihe ei saa olla otsikko.
 - Edes sanan muuttaminen ei riitä.
- Otsikon tulee liittyä sisältöön ja tehtävänantoon.
- Muista laittaa aiheen numero otsikon eteen!

Tarkista sisältö ja oikeinkirjoitus

- Lue teksti huolellisesti läpi pari kertaa.
- Voit keskittyä eri lukukerroilla eri asioihin
 - Esimerkiksi sisältöön, rakenteeseen, sujuvuuteen ja oikeinkirjoitukseen
- Muokkaa tekstiä ja tarkista viittaukset kohdilleen!